

Anna Kontula, YTM
Pinni B 5096
33014 TAMPEREEN YLIOPISTO
050-3429928
anna.kontula@uta.fi

Lausunto Eduskunnan lakivaliokunnalle hallituksen esityksen HE 221/2005 vp johdosta

1. Saatteeksi	1
2. Suomen prostituutiokentän viimeaikaiset muutokset	2
3. Ruotsin kokemukset	3
4. Lain perusteluista	4
5. Miten prostituutioon liittyviä yhteiskunnallisia ongelmia voitaisiin vähentää?	5
6. Yhteenveto	7

1. Saatteeksi

Lausunnessani avaan hallituksen esityksen (221/2005 vp) asiallisia ja loogisia haasteita. Olen esityksen kanssa samaa mieltä siitä, että sosiaalinen ja sukupuolten välinen tasa-arvo, ihmisten seksuaalinen itsemääräämisoikeus sekä paritus- ja ihmiskaupparikollisuuden vähentäminen ovat kaikki kiitettäviä tavoitteita. Epäilen kuitenkin, että esityksen keinovalikoima ei edistä sille asetettuja tavoitteita ja saattaa joiltakin osin vaikuttaa jopa päinvastaiseen suuntaan.

Koska raporttini *Prostituutio Suomessa* on jaettu lakivaliokunnan jäsenille jo aikaisemmin, valotan tässä lausunnessa prostituution nykytilaa vain niiltä osin, kun lakiesityksessä on selviä puutteita tai virheellisyyksiä. Lausuntoni kuitenkin perustuu pitkälti aikaisemman raportin kirjallisuusosioista löytyviin lähteisiin. Luvussa 3 olen hyödyntänyt kesällä 2005 tekemääni kenttätyöjaksoa Tukholmassa.

Lausuntoni koskee vain hallituksen esitystä seksuaalipalvelujen oston kriminalisoimiseksi. Kansainvälisten sopimusten lisäpöytäkirjojen voimaan saattamisesta minulla ei ole tarvittavaa asiantuntemusta.

2. Suomen prostituutiokentän viimeaikaiset muutokset

Esityksen kuvaus Suomen prostituutiotilanteesta on osittain virheellinen. Sitä laadittaessa ei ole huomioitu, että viime vuosille on ollut tyypillistä nopea muutos. Siten sinällään ansiokkaat selvitykset kuvaavat vain laatimisajankohtansa tilannetta ja ovat kaikki (myös omani) jo osittain vanhentuneita. Esimerkiksi esityksessä verrataan rinnakkain Lehtisen (10 000 – 15 000) ja Kontulan (n. 4 000) arvioita ulkomaalaisprostituution määrästä kiinnittämättä huomiota siihen, että Lehtisen raportti kuvaa vuotta 2002 edeltänyttä tilannetta. Sen jälkeen poliisin onnistui hajottaa useita suuria paritusrenkaita ja uuden parituslain myötä asuntojen vuokraaminen prostituutiotarkoitukseen vaikeutui merkittävästi. Samaan aikaan Pohjois-Suomen rajavartiolaitos voimisti yhteistyötään Venäjän viisumiviranomaisten kanssa. Nämä muutokset yhdessä suhdannevaihteluiden kanssa johtivat siihen, että ulkomaalaisprostituutujen määrä Suomessa laski merkittävästi vuosien 2002 ja 2005 välillä.

Myös parittajan kanssa tai alaisuudessa toimivien seksityöntekijöiden suhteellinen osuus ulkomaalaisprostituutiossa putosi tuona aikana selvästi. Murmanskin vaikeutunut rajanylitys vaihtoi ”tyttöbussit” henkilöautoihin ja leirintäalueet sellaiseen prostituutioon, jossa ennalta tuttu suomalainen kutsuu venäläisen luokseen muutamaksi päiväksi ennalta sovittua korvausta vastaan. Kentän itsenäisyyttä lisäsi Viron liittyminen EU:n jäseneksi, jonka jälkeen virolaisten seksityöntekijöiden ei tarvinnut pelätä ulkomaalaislain käännytyspykälää. Pakko turvautua parittäjiin pieneni.

Suomalaiset seksityöntekijät ovat viime vuosina siirtyneet suurelta osin internettiin ja asiakaskontaktit solmitaan yhä useammin kännyköiden välityksellä. Kaudelle on ollut tyypillistä seksityöntekijöiden keskinäisten verkostojen syntyminen ja vahvistuminen muun muassa Pro-tukipisteen, Sallin, Sihteeriopiston ja studioiden ympärille.

Kuten sivulla 10 väitetään, on ilmeisesti totta, että ”ammattimaista paritustoimintaa harjoittavat rikollisjärjestöt toimivat Suomessa sovitun aluejaon mukaisesti.” Samassa yhteydessä olisi kuitenkin ollut aiheellista mainita, että suurin osa prostituoiduista toimii edelleen itsenäisesti eikä ole koskaan joutunut näiden organisaatioiden kanssa tekemisiin – alueilla toimii siis rinnakkain itsenäisiä ja eriasteiseen paritukseen kiinnittyneitä prostituoituja.

Esityksen mukaan ”esitettyjen arvioiden mukaan prostituution harjoittamisen seurauksena prostituoiduille usein aiheutuu mielenterveydellisiä vaurioita, terveydellisiä haittoja sekä päihteiden ja huumeiden käyttöä.” Koska lähde ei määritellä, ei tiedon todenperäisyyttä ole mahdollista tässä tarkastella. Monivuotisen tutkimustyöni aikana tietooni ei kuitenkaan ole tullut yhtään tieteellistä tutkimusta, joka tukisi sitaatin väitettä (tai toisaalta osoittaisi sen pätemättömäksi). Kaikkia edellä mainittuja ongelmia toki Suomenkin prostituutiokentästä löytyy, mutta ei ole mitään dokumenttia siitä, että niitä esiintyisi enemmän kuin valtaväestöllä keskimäärin tai että ne johtuisivat nimenomaan prostituution harjoittamisesta.

Esityksen sivulla 53 pohditaan lyhyesti lain ulottumista niin kutsuttuihin vakiasiakkaisiin. Tähän on huomautettava, että valtaenemmistöllä seksityöntekijöistä on vakiasiakkaita. Tyypillisesti prostituoitu aloittaa ilmoittamalla julkisesti ja vastaanottaa

satunnaisia asiakkaita, kunnes vähitellen valikoi näiden joukosta mieleisensä ”haaremin” ja lopettaa muun ilmoittelun. Osa-aikaisen prostituoidun kohdalla voi alun alkaenkin olla kyse vain yhdestä tai useammasta vakituisesta asiakassuhteesta. Ei ole myöskään poikkeuksellista, että sama henkilö on sekä ostanut että myynyt seksiä.

3. Ruotsin kokemukset

Lakiesityksessä referoidaan Norjan hallituksen teettämää työryhmämietintöä Ruotsin kokemuksista. Mietintö on erinomainen yhteenveto julkaisuajankohtaansa mennessä saatavilla olleista tietolähteistä. Ruotsin kokemusten tarkastelua kuitenkin vaikeuttaa, ettei tieteellistä tutkimusta lain vaikutuksista ole tehty. Koska välttämätöntä vertailuaineistoa lakia edeltävältä ajalta ei ole olemassa, pätevää arviota suuntaan tai toiseen on mahdotonta laatia.

Hallituksen esityksessä referoituihin arvioihin haluan lisätä kesällä 2005 tekemäni kenttätyöjakson pohjalta seuraavaa:

1. Vaikka ruotsalaiset tutkimukset kertovat kansalaisten suhtautumisen prostituutioasiakkuuteen muuttuneen lainsäädännön ja/tai sen yhteydessä toteutetun tiedotuskampanjan myötä kielteisemmäksi, emme tiedä, onko asiakaskunta vähentynyt. Edelleen seksuaalipalveluja ostetaan ja ostajien löytäminen haastateltavaksi on helppoa. Toisin kuin olen itsekin aikaisemmin esittänyt, on mahdollista, että asiakaskunta on alkuhämmennyksen jälkeen palautunut pitkälti ennalleen.
2. Sen sijaan lainsäädäntö näyttää vaikuttaneen prostituoitujen asemaan, kahdella tapaa. Hyvin pärjänneet, tyypillisesti itsenäiset ruotsalaiset naiset tekevät seksityötä pitkälti samanlaisissa olosuhteissa kuin aikaisemmin, mutta paremmalla tuotolla. Kolikon toisella puolen ovat jo ennestään heikossa asemassa olleet seksityöntekijät, joiden tilanne on huonontunut. Heille laki on merkinnyt paritusta, hintojen laskua, riskien lisääntymistä ja avun hakemisen vaikeutumista. Näyttäisi siis siltä, että laki (tai jokin muu samanaikainen yhteiskunnallinen muutos) on polarisoinut ruotsalaista prostituutiokenttää.
3. Monet haastattelemistani seksityöntekijöistä arvioivat kriminalisoinnin suurimmaksi haittavaikutukseksi muutokset seksuaalikulttuurissa. He kokivat, että paine suojaamattomaan seksiin on kasvanut. Niin seksityöntekijät kuin heidän asiakkaansakin pelkäävät kondomien toimivan todisteena heitä vastaan ja toisaalta seksityöntekijöiden heikentynyt autonomia rohkaisee asiakkaita vaatimaan suojaamatonta seksiä.

Lisäksi haluan kiinnittää lakivaliokunnan huomion elokuussa 2005 Euroopan parlamentille valmistuneeseen raporttiin *Study on National Legislation on Prostitution and the trafficking in Women and Children*. Se on varsin laaja vertailu erilaisten lainsäädäntöjen vaikutuksista maiden ihmiskauppatilanteeseen. Vaikka tekijät korostavat Ruotsista saatujen tietojen puutteellisuutta, heidän johtopäätöksensä on, että samalla kun ”Ruotsin malli” näyttäisi jonkin verran vähentävän maan houkuttelevuutta ihmiskaupan kohdemaana, se samalla piilottaa ihmiskauppaa ja vaikeuttaa sen uhrien tavoittamista ja auttamista.

4. Lain perusteluista

Esityksessä todetaan, että vapaaehtoisen ja ei-vapaaehtoisen prostituutiotoiminnan välisen rajan vetäminen voisi olla käytännössä vaikeaa. Tästä olen samaa mieltä. Siksi onkin ristiriitaista, että esityksessä heti perään todetaan prostituutioon ryhdyttävän ”äärimmäisen harvoin aidosti vapaaehtoisen valinnan seurauksena”.

Omassa työssäni olen jakanut suomalaisen prostituutiokentän kolmeen ryhmään:

1. *Pakkoprostituutiossa* on kyse tilanteesta, jossa henkilö on joutunut tietoisena ja nimenomaisesti häneen kohdistuvan pakotuksen alaiseksi. Pakottava henkilö tai henkilöt on mahdollista nimetä ja siten myös saattaa rikosoikeudelliseen vastuuseen. Suomessa pakottava taho on useimmiten parittaja, joissakin tapauksissa asiakas. Pakottamisen keinoja voivat olla esimerkiksi väkivalta tai sen uhka tai kiristys. Kaikki paritus ei kuitenkaan ole pakkoprostituutiota ja kyse onkin Suomen olosuhteissa selkeästi marginaali-ilmiöstä.
2. *Vastentahtoisella prostituutiolla* viitataan tilanteeseen, jossa henkilö kokee toimivansa prostituoituna vastoin tahtoaan, mutta muut vaihtoehdot tuntuvat vielä huonommilta. Prostituutioon pakottavia tekijöitä voivat olla esimerkiksi köyhyys tai vaikkapa sairaudesta johtuva kasvanut rahantarve.
3. *Vapaaehtoinen prostituutio* ei tarkoita, että henkilö olisi päätenyt prostituutioon täysin vailla rajaehdoja - tällainen tilanne olisi hyvin harvinainen kenen tahansa meistä elämässä. Prostituoitu kuitenkin kokee seksityöllä olevan enemmän elämänhallintaa lisäävä kuin sitä tuhoava vaikutus ja hän on ainakin sillä hetkellä tyytyväinen ratkaisuunsa.

Kyse ei ole kolmesta selkeästi erillisestä prostituoitujen ryhmästä, ja sama henkilö voi eri vaiheissa (joskus jopa samanaikaisesti) kuulua eri ryhmiin. Erityisesti vastentahtoisen ja vapaaehtoisen prostituution välinen rajanveto on vaikeaa, kuten jo aiemmin totesin. Jako kolmeen ryhmään on pikemminkin käsitteellinen työkalu, jonka avulla on helpompi mieltää kenttää ja sen vaatimia toimenpiteitä. Sen avulla näkyy selvästi suomalaisen prostituutiopolitiikan perusongelma: viranomaisten huomio (myös tässä hallituksen esityksessä) keskittyy lähes ainoastaan pakkoprostituutioon, vaikka enemmistö ilmiöstä on luokiteltavissa kahteen muuhun ryhmään. Myös vastentahtoiseen ja vapaaehtoiseen prostituutioon liittyy merkittäviä ongelmia ja jopa ihmisoikeusloukkauksia, jotka vaatisivat päättäjien huomiota.

Esityksen ehkä heikoin perustelu liittyy valinnanvapauteen. Sen mukaan prostituoitujen heikko taloudellinen tilanne todistaa, että päätös seksityöhön ryhtymisestä ei ole täysin vapaaehtoinen. Tästä vedetään johtopäätös, että seksityöntekijöiden kriminalisoinnille kielteisen kannan kuulematta jättäminen voi olla heidän heikon yhteiskunnallisen asemansa vuoksi sallittua ja jopa vahvistaisi heidän ”seksuaalista itsemääräämisoikeuttaan” (s.15). Milloin Suomessa palattiin käytäntöön, jossa henkilön varallisuus määrittää hänen oikeutensa tulla kuulluksi ja vaikuttaa itseään koskeaan päätöksentekoon? Ja jos hallituskin myöntää Suomesta löytyvän näin heikossa asemassa olevia ihmisiä, eikö olisi syytä ryhtyä pikaisesti sosiaalipoliittisiin toimenpiteisiin?

Esityksessä oletetaan (s.14), että asiakkuuden kriminalisointi vähentäisi ihmiskauppaa ja paritusrikollisuutta. Väitettä ei mitenkään perustella. On huomattavaa, että Pohjoismaat eivät nykyiselläänkään ole ”houkuttelevia ihmiskaupan kohdemaita”.

Paritusrikollisuuden osalta taas näyttäisi siltä, että pääsääntöisesti kaikki prostituoidun

autonomiaa heikentävät toimenpiteet lisäävät parittajien toimintamahdollisuuksia. Ihmiskauppa ja paritus kukoistavat maissa, joissa prostituutio on tiukimmin kriminalisoitu.

Tällä hetkellä voidaan sanoa, että Suomessa prostituutioon liittyvät ongelmat ovat globaalisti vähäisiä: suurin osa seksityöntekijöistä on itsenäisiä ja eri tavoin kiinni virallisessa yhteiskunnassa, monet heistä voisivat hankkia toimeentulonsa myös muulla tavoin, ihmiskauppa on marginaali-ilmiö, väkivaltaa esiintyy vähemmän kuin muualla, viranomaisten väärinkäytökset ovat vähäisiä, osalla sosiaalityöntekijöistä ja poliiseista on hyvä tietämys kentästä, korvaushoidon myötä päihderiippuvaisten osuus on pienentynyt ja kondomin käyttö on maksullisissa suhteissa yleistä. Pelättävissä on, että harkitsematon politiikka voi johtaa yhteiskunnan näkökulmasta negatiivisiin muutoksiin kaupallisen seksin kentässä.

Yhdeksi lain tavoitteeksi määritellään prostituution kysynnän ja sitä kautta myös parituksen ja ihmiskaupan vähentäminen. Ajatus perustuu virheelliseen oletukseen, että parituksen ja ihmiskaupan osuus prostituutiosta olisi vakio ja siten yksinkertaisesti vähennettävissä prostituoitujen kokonaismäärän vähenemisen myötä. Prostituutioon vaikuttaessa on kuitenkin syytä muistaa, että määrällisten muutosten lisäksi voidaan tietoisesti toteuttaa tai huomaamatta aiheuttaa myös laadullisia muutoksia: yhteiskunnan kannalta kymmenen itsenäistä seksityöntekijää on toivottavampi vaihtoehto kuin viisi kansainväliseen paritusrikollisuuteen kytkeytyntä prostituoitua.

Esityksessä ei olla huolissaan siitä, että laki toteutuessaan saattaisi painaa prostituution ”maan alle”. Näin siksi, että hallituksen arvion mukaan katuprostituutio on jo nyt pieni osa ilmiötä ja että valtaosa yhteydenotoista tapahtuu internetissä (s. 16). Onkin totta, että tietoyhteiskunta on tullut jäädäkseen, myös prostituutiokenttään. Se ei kuitenkaan merkitse samaa asiaa kuin se ”maan alle painuminen”, josta monet asiantuntijat ovat lakivalmistelun yhteydessä varoitelleet. Vaikka harva prostituoitu uskaltautuu julkisuuteen, alaa tuntevat viranomaiset ja tutkijat kykenevät halutessaan tavoittamaan kaikki säännöllisesti ilmoittelevat seksityöntekijät, ja esimerkiksi itse tiedän useiden kymmenien oikean henkilöllisyyden. ”Maan alle painuminen” tarkoittaisi sitä, että itsenäisen toiminnan käydessä mahdottomaksi seksityöntekijöiden olisi turvauduttava rikollisiin toimijoihin ja siten katkaistava anonyymitkin suhteet valtayhteiskuntaan.

5. Miten prostituutioon liittyviä yhteiskunnallisia ongelmia voitaisiin vähentää?

Prostituutioon liittyy monia yhteiskunnallisia ja yksilöllisiä ongelmia, joihin päättäjien tulisi puuttua. Samalla kun totean oston kriminalisoinnin vastaavan huonosti sille asetettuja tavoitteita tai jopa toimivan niitä vastaan, haluan tuoda esille muutamia vaihtoehtoisia lähestymistapoja. Kyse on tietenkin vain yksittäisen tutkijan arviosta: Suomesta puuttuu edelleen foorumi, jossa prostituutiokentän eri osien asiantuntijat voisivat kokoontua ja pohtia yhdessä ratkaisuja. Ja kuten hallituksen esityksestäkin käy ilmi, meiltä puuttuu tarkoituksenmukaisen päätöksenteon pohjaksi tarvittava perustutkimus.

Seksityöntekijöiden yhteiskunnallista asemaa heikentää sosiaalinen leima. Kaikki prostituoitut joutuvat kohtaamaan ja käsittelemään sen jollakin tavoin. Leima voi estää prostituutiosta irtautumisen ja toisaalta sulkee seksityöntekijät marginaaliin. Se pakottaa

salaamaan pahennusta herättävää toimintaa ja estää muita näkemästä ihmistä huoramyytin takaa. Leimaa vastaan tulisi taistella yleisellä suvaitsevaisuuskasvatuksella, mutta erityisesti sellaisille viranomaisille suunnatulla koulutuksella, jotka saattavat työssään joutua tekemisiin seksityöntekijöiden kanssa. Suurin osa prostituoiduista pelkää kertoa työstään viranomaiselle silloinkin, kun tieto olisi auttamisen kannalta välttämätön.

Vastentahtoista prostituutiota voidaan vähentää toimivalla päihde-, sosiaali- ja koulutuspolitiikalla. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää keskiasteen opiskelijoihin ja mielenterveyskuntoutujiin: liian pieni opintotuki ja liian kalliit terapiat työntävät prostituutioon ihmisiä, jotka ovat ikänsä ja/tai terveydentilansa takia erityisen haavoittuvassa asemassa.

Seksityöntekijöiden elämänhallintaa voidaan tukea kiinnittämällä huomiota heidän työolosuhteisiinsa. Turvallisuutta lisäksi kännykkäpäivystys, johon prostituoitu voisi ilmoittaa lähtiessään asiakaskäynnille. Osuuskuntabordellien salliminen tekisi samassa osoitteessa työskentelemisen mahdolliseksi ja tarjoaisi turvallisuuden lisäksi vertaistukea. Monet seksityöntekijät toivovat mahdollisuutta työnohjaukseen. Prostituutiota koskevan lainsäädännön tulisi olla riittävän selkeä, että prostituoidun on mahdollista selvittää oikeutensa ja velvoitteensa ilman asiantuntija-apua.

Mikäli seksityöntekijöiden tai ainakin osan heistä toivotaan irtaantuvan prostituutiosta, on heille oltava tarjolla muita ansaitsemisvaihtoehtoja. Suurimmalla osalla prostituoiduista on vähintään keskiasteen tutkinto. Kuitenkin virallisten työmarkkinoiden suvaitsemattomuus on johtanut siihen, että esimerkiksi tietyt maahanmuuttajaryhmät ja trans-ihmiset ovat prostituutiokentässä selvästi yliedustettuina (mihin toki on myös muita syitä).

Osaan prostituutiosta kytkeytyy rikollisuutta, josta vakavimpina törkeä paritus ja ihmiskauppa. Koska edellä luetellut toimet vahvistaisivat seksityöntekijöiden autonomiaa, ne omalta osaltaan heikentäisivät myös prostituoitujen alistamiseen perustuvan rikollisuuden toimintamahdollisuuksia. Samalla on huomattava, että valtaosa tämän kaltaisesta rikollisuudesta liittyy ulkomaalaisprostituoitujen heikkoon asemaan. Siksi ihmiskaupan uhrien asema tulee määrittää pikimmiten ja ulkomaalaislain käännytyspykälää on harkittava uudelleen. Erityishuomiota vaativat paperittomat siirtolaiset, jotka eivät uskalla turvautua julkisen sektorin turvallisuus- ja terveyspalveluihin edes akuuttitilanteissa. On todennäköistä, että näiden monella tapaa oikeudettomassa asemassa olevien ihmisten määrä lisääntyy Suomessa lähivuosina.

Niin kauan kuin seksityöntekijöiden mahdollisuudet hyödyntää tavanomaisia turvaverkkoja ovat leiman, viranomaisten osaamattomuuden, lainsäädännön tai jonkin muun syyn vuoksi heikot, on heille oltava tarjolla kohdennettuja sosiaali- ja terveyspalveluja. Pro-tukipisteen toimintaa tulisi laajentaa suurimpiin kaupunkeihin. Erityisesti resursseja olisi suunnattava etsivään sosiaalityöhön ja vertaistukeen.

Globaalisti prostituution suurimpia syitä ovat köyhyys ja naisten heikko asema. Prostituutiota ja siihen liittyvää rikollisuutta torjutaan tehokkaimmin oikaisemalla kansainvälisen kaupan epäoikeudenmukaisuutta, tukemalla naisten kouluttautumista ja tasaamalla tuloeroja. Seksityöntekijöiden omaa järjestäytymistä ja rakenteissa vaikuttamista on helpotettava niin kansallisesti kuin globaalistikin.

6. Yhteenveto

Seksuaalipalvelujen oston kriminalisointia pohdittiin lakivaliokunnassa edellisen kerran vuonna 1998. Silloin päädyttiin siihen, että kriminalisoinnilla olisi enemmän kielteisiä kuin myönteisiä vaikutuksia.

Lain uudelleen esittämistä perustellaan nyt sillä, että vuoden 1998 jälkeen ”ammattimainen paritusrikollisuus on merkittävästi lisääntynyt” ja ”ihmiskauppa vakavasti otettava uhkatekijä”. Näin ei kuitenkaan ole. Vuosituhannen alussa järjestäytynyt paritusrikollisuus pyrki valtaamaan Suomen prostituutiomarkkinat, mutta epäonnistui. Nykyisellään Suomessa saattaa olla seksityöntekijöitä hieman enemmän kuin vuonna 1998, mutta ei ole viitteitä siitä, että paritus tai ihmiskauppa olisi kasvussa.

Esityksessä oletetaan, että puuttuminen seksuaalipalvelujen kysyntään vähentäisi paritusta ja ihmiskauppaa. Ei ole kuitenkaan osoitettu, että laki vähentäisi kysyntää tai että kysynnän vähentyminen kuristaisi prostituutioon liittyvää rikollisuutta. Pikemminkin Ruotsin kokemukset antavat viitteitä siihen suuntaan, että heikentäessään prostituoitujen autonomiaa asiakkuuden kriminalisointi lisää paritusrikollisuuden toimintamahdollisuuksia.

Yksi hallituksen esityksen tärkeimmistä tavoitteista on prostituoitujen henkisen ja fyysisen koskemattomuuden sekä seksuaalisen itsemääräämisoikeuden suojelu. Paitsi että laki mitä ilmeisimmin johtaisi juuri seksityön terveyteen, väkivaltaan ja autonomiaan liittyvien riskien lisääntymiseen, haastattelemani prostituoidut kokevat tällä hetkellä itse poliittisen päätöksenteon pahimmaksi uhaksi seksuaaliselle vapaudelleen. Vaikka siis lailla pyritään edistämään sosiaalista ja sukupuolten välistä tasa-arvoa, on kuitenkin esitettävä epäily, että kurjistaessaan prostituoitujen asemaa ja määrittäessään (naiselle) sallittua seksuaalisuutta, sillä saattaa olla jopa päinvastainen vaikutus.

Kaiken edellä esitetyn nojalla pidän aiheellisena olettaa, että prostituutioasiakkuuden kriminalisointi olisi sille asetettujen tavoitteiden näkökulmasta tehoton ja osin haitallinen toimenpide. Lisäksi hallituksen esitykseen liittyy monia ongelmakohtia, jotka kertovat paitsi yleisestä tutkimuksen puutteesta, myös esityksen laatijoiden vajavaisesta asiantuntemuksesta prostituutioilmiön suhteen. Prostituutioon liittyviä yhteiskunnallisia ongelmia tulisi Suomen nykyoloissa ratkaista ennen muuta sosiaali-, terveys ja työvoimapolitiittisin toimenpitein.